

CLAROBSCUR MAI MULT OBSCUR

ACTORI ȘI TRĂDĂTORI de Tom Stoppard. Traducerea: Radu Băieșu și Tudor Mărăscu • **TEATRUL "NOTTARA"** • Data premierei: 16 octombrie 1992 • Regia: Tudor Mărăscu • Decoruri: Nicolae Ularu • Costume: Mihaela Ularu • Distribuția: Emil Hossu (Guildenstern), Constantin Cotimanis (Rosencrantz), Horațiu Mălăele (Actorul), Petrică Popa (Polonius), Viorel Comănici (Regele), George Alexandru, Cristian Șofron (Hamlet), Teodora Mareș (Ofelia), Victoria Cociăș (Regina), Sorin Cociș (Horațiu), Bogdan Vodă (Un tragedian).

foto: cosmin bumbut

emil hossu, horațiu mălăele și constantin cotimanis

Are un sunet special pentru noi, azi, în România, o piesă scrisă în Anglia acum mai bine de douăzeci și cinci de ani, **Rozencrantz și Guildenstern sînt morți**, o piesă care glosează în jurul ideii de manipulare a individului ce devine involuntar (dar pe deplin inconștient?) executor al crimei. De fapt, piesa lui Tom Stoppard, aceea care i-a adus notorietatea, are abia acum prilejul de a fi cunoscută de un public mai larg, prima sa montare românească, pe scena Institutului de Teatru, înregistrînd prin forța lucrurilor o audiență mai restrînsă.

Descoperirea piesei (cu un alt titlu, gîndit a fi mai comercial, probabil: **Actori și trădători**) constituie de altfel și principalul merit al spectacolului, de la "Nottara". Meritul nu se rezumă, desigur, la tema "de strictă actualitate", ci privește mai cu seamă calitatea literară, construcția dramatică de mare soliditate, deși se desenează din permanenta alternare de

planuri, dintr-un amestec rafinat al realităților: sau, dacă vrem, al ficțiunilor, pentru că segmentul de "realitate" al piesei are protagoniști pe eroii unei alte piese, deci al unei ficțiuni, pentru că personajele "reale" devin spectatori al unei piese de teatru, **Hamlet**, și anume al acelei scene care constituie, la rîndu-i, un moment de teatru în teatru. Pretutindeni domnește subtilitatea clarobscurului, unde orice "e așa dacă vi se pare", deși... cu toate că...

Poate că tocmai în acest punct regizorul Tudor Mărăscu a pierdut textul din mîină, poate că tocmai exigența de a figura cu maximă limpezime ambiguitatea a fost capcana pe care n-a putut-o ocoli. Spectacolul său nu e eronat, nu e "croit" prost, dar nici nu formulează vreo propunere. Se desfășoară cuminte și parcă indiferent, "vocile" lui au sunetul vătuit, lipsit de energie, de convingere.

Cu o excepție, chiar două, interpretarea ne-a amintit o ex-

presie mult vehiculată într-o vreme, împotriva căreia ne-am răscolat nu o dată, considerînd-o nedrept de nepotrivită. Acum, lată, ea se potrivește, pentru că expresia în cauză e "prestația actorilor". Într-adevăr, mai curînd "prestează" decît joacă (de data aceasta, pentru că i-am cunoscut pe fiecare și în altă lumină) și Emil Hossu, și Constantin Cotimanis, ca și Petrică Popa, Viorel Comănici, Teodora Mareș ori Victoria Cociăș. Cînd am spus "o excepție" ne-am referit la Horațiu Mălăele, al cărui personaj are robustețe, are mister, articulează scenic idei; cea de-a doua binevenită excepție e Cristian Șofron al cărui Hamlet "migrat" în piesa lui Stoppard are pe chip lumina tragică, are tensiunea interioară ce ne pot îndreptăți să ne gîndim și la Hamletui-Hamlet, nedislocat. Un merit ce nu poate fi trecut cu vederea.

CRISTINA DUMITRESCU